

Praktisk kunskap och professionellt omdöme

Jonna Lappalainen
Centrum för praktisk kunskap
Södertörns högskola

Immanuel Kant 1724 - 1804

Omdöme

- Förmågan till omdöme kännetecknas av att bedöma enskildheter utan att hänföra dem till generella regler
- Erfarenhet
- Kunskap

Upprepade gånger säger kvinnan till mig att det inte finns någon anledning till att han skulle försvinna och att hon inte förstår vad det är som händer. Hon är ledsen och chockad men efter ett tag lugnar hon ner sig och berättar mer detaljerat om sin man. Efter att vi fått information om var mannen kan befinna sig, vad han har på sig och hur han ser ut, förklarar vi för kvinnan att det bästa är om hon stannar hemma ifall han skulle komma hem. Vi ber henne även att ha mobilen på sig om vi behöver få tag i henne. Jag ser hur hon nickar på huvudet, precis som hon förstår vad vi menar.

Det som inte slår mig då är att hela hennes värld är på väg att raseras, kan hon verkligen ta in vad jag säger?

Det är nu en helt annan stämning i bilen när vi följer efter helikopterns instruktioner. Vi alla är fast beslutna om att vårt jobb har gett resultat och att vi kommer köra hem mannen till sin fru. ”Ni kommer snart möta personen”, säger kollegorna från luften och orden blir otydliga av helikopterns hovrande i bakgrunden. Framför oss ser vi en kvinna komma gående, vi alla tre i patrullen ser direkt att det är frun till den försvunna mannen och besvikelsen sköljer över oss. ”Förlåt att jag inte stannade hemma, jag klarade inte av att bara sitta still och vänta”, säger kvinnan när hon stannar till vid vår polisbil. Hon är andfådd, stressad och skakar. Med hennes varma vinterkläder slår det mig att det inte behöver vara kylan som orsakar darrningarna i hennes kropp, det kan också vara oro och chock.

Samtidigt som besvikelsen kommer över mig att det inte var mannen vi letar efter tänker jag också på kvinnan. Hon står här och ursäktar sig för att leta efter sin kärlek i livet. Jag hinner inte tänka mer på det innan jag hör mig själv säga, ”Det bästa är som sagt om du väntar hemma ifall han skulle dyka upp där, även att du har telefonen på dig”. Kvinnan nickar även denna gång och vi återgår till letandet. ”Jaha, ännu en person som lägger sig i vårt arbete”, hör jag min andra kollega säga i samband med en suck när vi åker vidare. Jag blir förvånad först av det han säger men inser snabbt att det han pratar om är av erfarenhet. ”Efter snart femton år i yttre tjänst har jag vart med om detta allt för ofta, hon gör det i all välmening men det blir fel i vårt arbete”, fortsätter han och min instruktör fyller i, ”människor har också en förmåga att göra en del märkliga saker i chocktillstånd”.

Polisaspiranter

- Exempel
- Misslyckanden och reflektioner
- Reflektioner och omdömen

- Manualer och rutiner, teknisk utrustning och effektivitetsmaximering
- Professionellt omdöme, lyhördhet för situationen, bemästrandet av svårigheter och påfrestning

